

209
26 มี.ค. 2565

ที่ สพ ๐๐๑๔.๒ / ๖๐๕๖๔

ศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี
ถนนสุพรรณบุรี-ชัยนาท สพ ๗๒๐๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๕

230

เรื่อง แนวทางการดูแลรักษาแม่น้ำ คู คลอง จังหวัดสุพรรณบุรี

เรียน ท้องถิ่นจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๕ (นครปฐม) ที่ ทส ๐๒๐๕.๔(๕)/๙๖๓
ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ จำนวน ๑ ชุด
๒. แนวทางการดูแลรักษาแม่น้ำ คู คลอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๑ ชุด
๓. เอกสารประชาสัมพันธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๕ (นครปฐม) แจ้งผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำแม่น้ำท่าจีน
ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำแต่ละจุดตรวจวัด
(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) พบว่า

- ๑) จุดตรวจวัดสะพานข้ามแม่น้ำ อำเภอดำเนินสะดวก บวช: TC๒๕.๑ ครั้งที่ ๑ อยู่ในเกณฑ์
เสื่อมโทรม, ครั้งที่ ๒ อยู่ในเกณฑ์พอใช้, ครั้งที่ ๓ อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม และครั้งที่ ๔ อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม
- ๒) จุดตรวจวัดสะพานข้ามแม่น้ำ อำเภอสมาชูก: TC๒๕ ครั้งที่ ๑ อยู่ในเกณฑ์พอใช้, ครั้งที่ ๒
อยู่ในเกณฑ์พอใช้, ครั้งที่ ๓ อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม และครั้งที่ ๔ อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม
- ๓) จุดตรวจวัดประตูระบายน้ำโพธิ์พระยา อำเภอเมืองฯ: TC๒๓ ครั้งที่ ๑ อยู่ในเกณฑ์พอใช้, ครั้งที่ ๒
อยู่ในเกณฑ์พอใช้, ครั้งที่ ๓ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และครั้งที่ ๔ อยู่ในเกณฑ์พอใช้
- ๔) จุดตรวจวัดท้ายเมืองสุพรรณบุรี อำเภอเมืองฯ: TC๒๒ ครั้งที่ ๑ อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม, ครั้งที่ ๒
อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม, ครั้งที่ ๓ อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม และครั้งที่ ๔ อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม
- ๕) จุดตรวจวัดใต้ปากคลองพระยาบรรลือ อำเภอสองพี่น้อง: TC๑๗ ครั้งที่ ๑ อยู่ในเกณฑ์พอใช้,
ครั้งที่ ๒ อยู่ในเกณฑ์พอใช้, ครั้งที่ ๓ อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม และครั้งที่ ๔ อยู่ในเกณฑ์พอใช้

จังหวัดสุพรรณบุรีพิจารณาแล้ว เห็นว่าหน่วยงานของท่านมีส่วนเกี่ยวข้องหรืออาจมีส่วนร่วม
สนับสนุนให้เกิดการดูแลรักษาแหล่งน้ำหรือกำกับดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ (น้ำเสียชุมชน น้ำเสียจากการ
เกษตรกรรม น้ำเสียจากการปศุสัตว์ หรือน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม/กิจการอุตสาหกรรมขนาดเล็ก) จึงขอ
จัดส่งแนวทางดังกล่าว และเอกสารประชาสัมพันธ์ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และ ๓) มายังท่าน เพื่อใช้ประโยชน์
ต่อไป ทั้งนี้ หากมีการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ขอให้แจ้งผลการดำเนินการดังกล่าวให้จังหวัดทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีชา ทองคำ)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี
โทร./โทรสาร ๐ ๓๕๕๓ ๖๐๕๔

รายชื่อแนบท้าย

หนังสือจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ สพ ๐๐๑๔.๒/ว

ลงวันที่

มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง แนวทางการดูแลรักษาแม่น้ำ คู คลอง จังหวัดสุพรรณบุรี

๑. ผู้อำนวยการองค์การบริหารน้ำเสีย
๒. ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ ๑๒
๓. ท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี
๔. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี
๕. ประชาสัมพันธ์จังหวัดสุพรรณบุรี
๖. ท้องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

บันทึกข้อความ

สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 เลขที่รับ...../.....
 เวลา.....

ส่วนราชการ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๕ (นครปฐม) โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๓๔๒๑๒๒๓๓ - ๕๐ ๓๒๒ ๒๐ ก.ย. ๒๕๖๔

ที่ ทส ๐๒๐๕.๔(๕)/๑๙๖๓ วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ผลคุณภาพน้ำแม่น้ำท่าจีนตอนบนและตอนกลางในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งที่ ๑ - ๕/๒๕๖๔

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี

ด้วย สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๕ (นครปฐม) ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแม่น้ำท่าจีน และคลองสาขา แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำน้อย ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร ครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๗ และ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๔

ในการนี้ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๕ (นครปฐม) จึงขอส่งผลคุณภาพน้ำแม่น้ำท่าจีนตอนบนและตอนกลางในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งที่ ๑ - ๕/๒๕๖๔ รายละเอียดตามเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เรียน

- ผอ.ส่วนอำนวยการ
- ผอ.ส่วนสิ่งแวดล้อม
- ผอ.ส่วนทรัพยากรธรรมชาติ
- ผอ.ส่วนทรัพยากรน้ำ
- ผอ.ส่วนยุทธศาสตร์

Ormm

(นางจินตนา ภาคย์ทองสุข)

ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๕ (นครปฐม)

(นายอนันต์ โพธิ์พันธุ์)

ผู้อำนวยการสำนักงาน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี

๓) ดงอรรถวิท

ดงอรรถวิท

- รม.กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
[Signature]

๓)

เรียน ผอ. สนง. ท.ธ. จ.พ.
 - เพื่อโปรดทราบผลการประเมิน
 ณ วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔

[Signature]

[Signature]

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 (นครปฐม)

ผลคุณภาพน้ำแม่น้ำท่าจีนตอนบนและท่าจีนตอนกลาง จังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งที่ 1/2564 (เดือนธันวาคม 2563)
ครั้งที่ 2/2564 (มีนาคม 2564) ครั้งที่ 3/2564 (มิถุนายน 2564) และครั้งที่ 4/2564 (สิงหาคม 2564)

แม่น้ำ	สถานีตรวจวัด	เดือน	พารามิเตอร์					WQI
			DO (mg/L)	BOD (mg/L)	TCB (MPN/100 mL)	FCB (MPN/100 mL)	NH ₃ (mg/L)	
ท่าจีน ตอนบน	สะพานข้ามแม่น้ำ อ.เดิมบางนางบวช (TC25.1)	ธันวาคม 2563	5.4	2.1	4,900	700	≤0.5	58
		มีนาคม 2564	4.9	1.0	13,000	3,300	≤0.5	67
		มิถุนายน 2564	5.8	2.8	7,900	4,900	0.1	57
		สิงหาคม 2564	5.6	≤1.0	>160,000	15,000	≤0.5	60
ท่าจีน ตอนบน	สะพานข้ามแม่น้ำ อ.สามชุก (TC25)	ธันวาคม 2563	4.6	2.0	2,400	1,300	≤0.5	69
		มีนาคม 2564	4.6	1.2	160,000	1,300	≤0.5	61
		มิถุนายน 2564	5.4	3.4	9,200	2,200	0.2	54
		สิงหาคม 2564	5.7	1.0	92,000	35,000	≤0.5	52
ท่าจีน ตอนบน	ประตูระบายน้ำโพธิ์พระยา อ.เมือง (TC23)	ธันวาคม 2563	4.4	1.8	490	490	≤0.5	65
		มีนาคม 2564	4.9	1.3	1,700	220	≤0.5	67
		มิถุนายน 2564	6.2	1.2	1,100	780	0.3	68
		สิงหาคม 2564	4.6	1.0	2,400	790	≤0.5	64
ท่าจีน ตอนกลาง	ท้ายเมืองสุพรรณบุรี อ.เมือง (TC22)	ธันวาคม 2563	5.8	4.5	2,400	330	≤0.5	52
		มีนาคม 2564	4.2	2.6	22,000	7,900	≤0.5	59
		มิถุนายน 2564	7.0	6.1	3,300	780	0.8	48
		สิงหาคม 2564	4.2	3.0	4,900	3,300	0.9	59
ท่าจีน ตอนกลาง	ใต้ปากคลองพระยาบวรลือ อ.สองพี่น้อง (TC17)	ธันวาคม 2563	3.5	1.9	1,700	1,100	≤0.5	68
		มีนาคม 2564	4.6	1.5	700	240	≤0.5	67
		มิถุนายน 2564	4.3	3.2	3,300	2,300	0.3	55
		สิงหาคม 2564	5.1	1.3	7,900	1,100	≤0.5	69
มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3			≥4.0	≤2.0	≤20,000	≤4,000	≤0.5	

- หมายเหตุ: 1. การประเมินดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป (WQI) มีหน่วยเป็นคะแนนเริ่มจาก 0 - 30 คะแนน คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก 31 - 60 คะแนน คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม 61 - 70 คะแนน คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ 71 - 90 คะแนน คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี 91 - 100 คะแนน คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีมาก
2. ประเภทของแหล่งน้ำตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่องกำหนดประเภทของแหล่งน้ำในแม่น้ำท่าจีน
3. ดัชนีคุณภาพน้ำที่มีค่าเป็นตัวเลขสีแดง หมายถึง ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

ค่าเฉลี่ยดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป (WQI) แม่น้ำท่าจีนตอนบนและท่าจีนตอนกลาง ครั้งที่ 1/2564 (เดือนธันวาคม 2563)

ครั้งที่ 2/2564 (มีนาคม 2564) ครั้งที่ 3/2564 (มิถุนายน 2564) และครั้งที่ 4/2564 (สิงหาคม 2564)

แยกรายสถานีตรวจวัด รายตอนแม่น้ำ และรายจังหวัด

แม่น้ำ	สถานีตรวจวัด	จังหวัด	ค่า WQI เฉลี่ย		
			รายสถานี	รายตอนแม่น้ำ	รายจังหวัด
ท่าจีนตอนบน	สะพานมะขามเต่า อ.วัดสิงห์ (TC28)	ชัยนาท	66	63	63
ท่าจีนตอนบน	สะพานสามง่ามท่าโบสถ์ อ.หันคา (TC27)		59		
ท่าจีนตอนบน	สะพานข้ามแม่น้ำ อ.หันคา (TC26)		65		
ท่าจีนตอนบน	สะพานข้ามแม่น้ำ อ.เดิมบางนางบวช (TC25.1)	สุพรรณบุรี	61	60	61
ท่าจีนตอนบน	สะพานข้ามแม่น้ำ อ.สามชุก (TC25)		59		
ท่าจีนตอนบน	ประตูระบายน้ำโพธิ์พระยา อ.เมือง (TC23)		66		
ท่าจีนตอนกลาง	ท้ายเมืองสุพรรณบุรี อ.เมือง (TC22)	นครปฐม	55	60	61
ท่าจีนตอนกลาง	ใต้ปากคลองพระยาบรรลือ อ.สองพี่น้อง (TC17)		65		
ท่าจีนตอนกลาง	สะพานบางเลน อ.บางเลน (TC15)		61		

แนวทางการดูแลรักษาแม่น้ำ คู คลอง จังหวัดสุพรรณบุรี

แนวทางการแก้ไขปัญหา	หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>๑. ผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ ดำเนินการสื่อสารข้อมูลการปฏิบัติที่ถูกต้อง และส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายแก่สถานประกอบการ รวมถึงให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมาย</p> <p>๑) แหล่งกำเนิดมลพิษจากน้ำเสียชุมชน</p> <p>(๑) ให้มีการติดตั้งถังดักไขมันในอาคาร ตลาด ร้านค้า และบ้านเรือนประชาชน ก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ</p> <p>(๒) จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ที่รวบรวมน้ำเสียจากบ้านเรือนประชาชนมาบำบัดให้ได้มาตรฐานก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ</p> <p>(๓) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบรวบรวมหรือระบบบำบัดน้ำเสียอยู่แล้ว ให้ดูแลให้งานเต็มประสิทธิภาพของระบบ หรือรวมทั้งพิจารณาเพิ่มประสิทธิภาพของระบบรวบรวมหรือระบบบำบัดน้ำเสียให้ครอบคลุมเขตการปกครองทั้งหมด</p> <p>๒) แหล่งกำเนิดมลพิษจากน้ำเสียเกษตรกรรม</p> <p>(๑) ให้พิจารณาเลี้ยงสัตว์ปีกและสัตว์น้ำไม่ปล่อยน้ำเสียและของเสียลงสู่แหล่งน้ำ หรือมีการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยออกสู่สาธารณะ</p> <p>(๒) ผลักดัน สนับสนุน ส่งเสริมไม่ใช้เกษตรกรใช้สารเคมีการเกษตร โดยมุ่งเน้นการใช้สารอินทรีย์หรือเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น</p> <p>(๓) ควบคุมไม่ให้เลี้ยงปลาในกระชัง หรือจำกัดการเลี้ยงปลากระชังในแม่น้ำท่าจีน</p> <p>๓) แหล่งกำเนิดมลพิษจากน้ำเสียอุตสาหกรรม</p> <p>ควบคุมไม่ให้อุตสาหกรรมประกอบกิจการที่เข้าข่ายเป็นโรงงานอุตสาหกรรม รวมถึงอุตสาหกรรมขนาดเล็ก (ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงานอุตสาหกรรม) ปล่อยของเสียและน้ำเสียออกสู่แหล่งน้ำและสู่สาธารณะ</p> <p>๔) แหล่งกำเนิดมลพิษจากน้ำประเภทไม่แหล่งกำเนิดที่ชัดเจน (Non-Point Source)</p> <p>ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือ ไม่ให้ปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำ คู คลองสาขา โดยตรง ให้มีการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อม</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัด/อำเภอ และองค์การบริหารน้ำเสีย (องน.)</p> <p>เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี, เทศบาลตำบลอุทัย, สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด/อำเภอ และองค์การบริหารน้ำเสีย (องน.)</p> <p>สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ, สำนักงานประมงจังหวัด/อำเภอ, สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ และโครงการชลประทานสุพรรณบุรี</p> <p>สำนักงานประมงจังหวัด/อำเภอ, โครงการชลประทานสุพรรณบุรี, อำเภอ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ, อำเภอ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>สำนักงานเจ้าพนักงานภาค สาขาสุพรรณบุรี, โครงการชลประทานสุพรรณบุรี, อำเภอ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น</p>

แนวทางการดูแลรักษาแม่น้ำ คู คลอง จังหวัดสุพรรณบุรี

แนวทางการแก้ไขปัญหา	หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>๒. ประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนทราบถึงปัญหาคุณภาพน้ำเสื่อมโทรม (แม่น้ำท่าจีน ซึ่งมีแบบแม่น้ำสายหลักของทางสุพรรณบุรีเป็นแม่น้ำที่มีค่าความสกปรกสูงที่สุดของประเทศ) ให้เป็นระยะเวลาดำเนินการหลายปี) และระดมแรงศรัทธาประชาชนถึงความสำคัญในการอนุรักษ์และฟื้นฟูคุณภาพน้ำ โดยเฉพาะแม่น้ำท่าจีนและคู คลองสาขา เพื่อถูกนำมาใช้ประโยชน์ในอนาคต</p>	<p>สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี, สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค สาขาสุพรรณบุรี, อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>
<p>๓. การขุดลอกและดูแลรักษาความสะอาดของแม่น้ำและคูคลองเป็นประจำ</p> <p>๑) การกำจัดขยะ การกำจัดผักตบชวาและวัชพืชน้ำ (โดยมีใช้สารเคมี) รวมถึงกำจัดและกำจัดอย่างต่อเนื่อง ไม่ปล่อยให้มีผักตบชวาหรือพืชน้ำเจริญเติบโตแพร่ขยายพันธุ์เป็นจำนวนมาก ซึ่งยกกีดขวางการกำจัดและสิ้นเปลืองงบประมาณ</p> <p>๒) ขุดลอกแม่น้ำคูคลอง</p>	<p>สำนักงานชลประทานที่ ๑๒, โครงการสงฆ์และบำรุงรักษาบรรทัด, โครงการสงฆ์และบำรุงรักษาขลุ่ย, โครงการสงฆ์และบำรุงรักษาขลุ่ย, โครงการสงฆ์และบำรุงรักษาขลุ่ย, โครงการสงฆ์และบำรุงรักษาขลุ่ย, โครงการสงฆ์และบำรุงรักษาขลุ่ย</p>
<p>๔. การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ</p>	<p>สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๕ (นครปฐม), สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>
<p>๕. สนับสนุนให้มีการท่องเที่ยวทางน้ำ (เชิงอนุรักษ์) เพื่อให้ทุกภาคส่วนเห็นภาพถึงความสำคัญกับการดูแลรักษาแม่น้ำ คู คลอง</p>	<p>สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>
<p>๖. บริหารจัดการการและของกินความเสียหายอันเกิดจากการปล่อยน้ำเสียและของเสียลงสู่แหล่งน้ำที่รับผิดชอบควบคู่ไปกับการรักษาและคุณภาพน้ำ ก่อนระบายน้ำลงสู่แม่น้ำท่าจีน</p>	<p>สำนักงานชลประทานที่ ๑๒, โครงการสงฆ์และบำรุงรักษาบรรทัด, โครงการสงฆ์และบำรุงรักษาขลุ่ย, โครงการสงฆ์และบำรุงรักษาขลุ่ย</p>

การลดน้ำเสียชุมชน

1. ลดปริมาณการใช้น้ำในบ้านเรือน
2. นำน้ำที่กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุดและคุ้มค่าที่สุด
3. นำน้ำทิ้งขังขั้นต้น ก่อนระบายลงแหล่งน้ำ เช่น ใช้ถังดักไขมันหรือให้ฟาร์ม่อกรอง
4. ไม่ทิ้งของเสียลงสู่แหล่งน้ำ
5. ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำและประหยัดการใช้น้ำ

วิธีที่ดีที่สุด

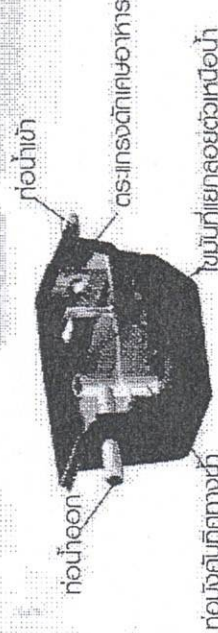
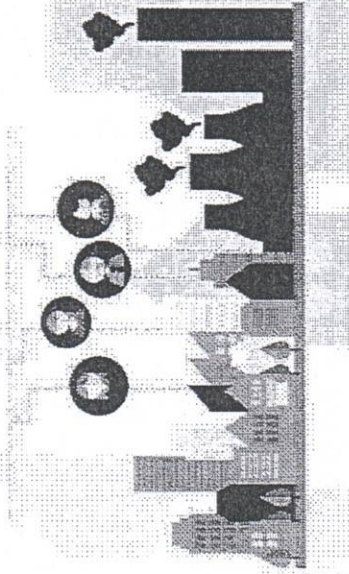
คือ การลดใช้น้ำ เพื่อลดปริมาณน้ำทิ้งและปริมาณความสกปรกแหล่งกำเนิด บ้านเรือนร้านค้าและครัวเรือนน้ำที่ขังเบื้องต้นโดยถังดักไขมัน และบ่อกรองที่สำคัญคือไม่ทิ้งขยะเศษของเสียลงสู่แหล่งน้ำ

บ้านที่น้ำเสียในบ้านเรือน

- ทุกบ้านควร ก่อสร้างหรือติดตั้ง ระบบบำบัดน้ำเสียให้เหมาะสมประเภทของน้ำทิ้งลดลงก่อนระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม เช่น
1. ตะแกรงหรือบ่อดักขยะ
 2. บ่อกรอง
 3. ถังกรองไขมันอากาศ
 4. หลุมซึม, ระบบซึม, ลานซึม
 5. ถังดักไขมัน

ผลกระทบของน้ำเสียชุมชน

1. มีสีและกลิ่นที่นำรังเกียจ ไม่สามารถใช้อุปโภคบริโภคได้
2. เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตทั้งในน้ำ และในบริเวณใกล้เคียง ทำให้เสียความสมดุลทางธรรมชาติ
3. เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน เพราะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคและเป็นพาหนะนำโรคต่างๆ สุนัข ฝัก และพืช
4. ก่อเสียทัศนียภาพ แหล่งน้ำที่ใช้ในการคมนาคมและแหล่งท่องเที่ยว
5. เป็นปัญหาต่อกระบวนการผลิตน้ำประปา ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพิ่มมากขึ้น

การนำกากไขมันมาใบประโยชน์

กากไขมันที่สกัดจากถังดักไขมันของบ้านเรือน สามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น เชื้อเพลิงอัดแท่ง ปูนหมักที่ย่อยสลาย หรือใช้เป็นปุ๋ยของสุกพืช

น้ำมันและไขมัน

น้ำทิ้งจากครัวเรือน จะมีน้ำมันและไขมันปนเปื้อนอยู่มากหากไม่กำจัดออก จะทำให้ท่อระบายน้ำอุดตันและเกิดการระบายออกสู่แหล่งน้ำภายนอก จะทำให้เน่าเสีย หากมีการใช้น้ำมันปนช่วงจะลดปริมาณและผลกระทบต่อแหล่งน้ำธรรมชาติได้

ดักไขมัน/บ่อดักไขมัน

- เป็นอุปกรณ์แยกไขมันไม่ให้ไหลลงไปกับน้ำทิ้ง ซึ่งช่วยรักษาสุขภาพน้ำในระบบถนนสายถึง
1. ชนิดตอมที่ 1 น้ำเสียจะเข้ามาที่ตะแกรงดักเศษอาหารซึ่งทำหน้าที่แยกเศษอาหารที่มากพร้อมน้ำ
 2. ชนิดตอมที่ 2 น้ำไหลผ่านมายังสองดักไขมัน มีระยะกักเก็บไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง เพื่อให้น้ำมันแยกตัวลอยเป็นชั้นที่ผิวน้ำ รอตัดไขมันออกโดยใช้ประโยชน์
 3. ชนิดตอมที่ 3 น้ำทิ้งที่อยู่ใต้ถังดักไขมันจะไหลลงสู่ท่อระบายน้ำ

น้ำเสียชุมชนคืออะไร?

น้ำเสียเกิดจากกิจกรรมการใช้ประจำวันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน รวมทั้งการประกอบอาชีพ เช่น น้ำเสียที่เกิดจากการทำอาหาร ช่างล้างสิ่งสกปรกแล้วระบายน้ำทิ้งลงสู่ท่อระบายน้ำ และหลังจากธรรมชาติได้บำบัดผ่านการบำบัดก่อนทำให้อาแหล่งน้ำเสื่อมโทรมและน้ำเสีย

ผู้ใดบ้างที่จ่ายค่าธรรมเนียม?

วิธีการ : คนหนึ่งคนจะก่อให้เกิดน้ำเสียเฉลี่ยวันละประมาณ 200 ลิตร บ้านเราที่คนก็กินก็เอา 200 ลูกจำนวนคนจะทราบปริมาณน้ำเสียเป็นลิตร

ตัวอย่างเช่น ชุมชน ก. มีประชากร 100 คน
 วิธีคิดคือ 200 ลิตร ต่อ คน x 100 คน = 20,000 ลิตร
 หรือ 20 ลูกบาทก็เมตร

จากชุมชน

น้ำเสียชุมชนเกิดอย่างไร?

ทุกบ้านรวมกันรั่วซึมในชุมชน มีการสร้างงานภาวะชะงักงัน ทำความสะอาด และการระบายน้ำซึ่งใช้ไม่ได้ดี และระบายน้ำที่ใช้แล้วทิ้ง น้ำทิ้งจึงมีสิ่งสกปรกเจือปน ทำให้เกิดการปนเปื้อนน้ำเสียในที่สุด

ปัญหา
 และวิธีการ
 ลดปัญหา

กิจกรรม ชุมชน: บัณฑิต:

- ค่าใช้จ่ายน้ำเสีย 20 ลิตร/คน/วัน
- ค่าความสกปรกในชุมชนครัวเรือน (ปีต่อปี) 700 บาท/ถ
- กิจกรรม ทำอาหาร สำหรับงาน
- ค่าใช้จ่ายน้ำเสีย 45 ลิตร/คน/วัน
- ค่าความสกปรกในชุมชนครัวเรือน (ปีต่อปี) 540 บาท/ถ
- กิจกรรม งามน้ำ
- ค่าใช้จ่ายน้ำเสีย 65 ลิตร/คน/วัน
- ค่าความสกปรกในชุมชนครัวเรือน (ปีต่อปี) 260 บาท/ถ
- กิจกรรม ขุดน้ำ
- ค่าความสกปรกในชุมชนครัวเรือน (ปีต่อปี) 150 บาท/ถ

มลพิษทางน้ำ

มลพิษทางน้ำ หรือ น้ำเสีย (Wastewater) คือ น้ำที่มีการปนเปื้อนของสารหรือสิ่งปนื้อกทำให้คุณสมบัติของน้ำเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดอันตราย ไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่

“กลิ่นเหม็น” ของน้ำเสียมมาจากไหน?

เนื่องจากในน้ำเสียจะมีสารอินทรีย์ เช่น สิ่งปนื้อก เศษผัก เศษผลไม้ต่าง ๆ จะถูกย่อยสลายโดยจุลินทรีย์ ที่ใช้ออกซิเจน ทำให้ระดับออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (Dissolved Oxygen) ลดลง เมื่อยังมีสารอินทรีย์เหลืออยู่ จะทำให้จุลินทรีย์ที่ไม่ใช้ออกซิเจนย่อยสลายสารที่เหลือทำให้เกิดก๊าซมีเทน (CH_4) ก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์ (H_2S) หรือก๊าซไข่เน่า ทำให้มีกลิ่นเหม็น

แหล่งกำเนิดน้ำเสีย

1. น้ำเสียจากชุมชน

คือ น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่เป็นอาชีพของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ซึ่งมีปริมาณร้อยละ 80 ของปริมาณน้ำใช้

2. น้ำเสียจากอุตสาหกรรม

คือ น้ำเสียที่เกิดจากการกระบวนการอุตสาหกรรมตั้งแต่ขั้นตอนการล้างวัตถุดิบ กระบวนการผลิต การล้างวัสดุอุปกรณ์และเครื่องจักรกล การทำความสะอาดโรงงาน

3. น้ำเสียจากการเกษตร

คือ น้ำเสียที่เกิดจากการเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งน้ำเสียจากการเพาะปลูก ส่วนใหญ่จะเป็นยาฆ่าแมลง ปุ๋ยเคมี ส่วนน้ำเสียจากการเลี้ยงสัตว์ จะมีสารอินทรีย์เป็นหลัก เนื่องจากมีเศษอาหาร ตกค้างและมูลสัตว์

ผลกระทบจากน้ำเสีย

- ❑ มีสีและกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ ไม่สามารถใช้อุปโภค บริโภคได้
- ❑ เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน เพราะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคและเป็นพาหะนำโรคต่าง ๆ มาสู่มนุษย์ และสัตว์
- ❑ ทำลายทัศนียภาพ แหล่งน้ำที่ใช้ในการคมนาคม และแหล่งท่องเที่ยว
- ❑ เป็นปัญหาต่อการผลิตน้ำประปา ทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการปรับปรุงคุณภาพน้ำ

แนวทาง

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ

- ไม่ทิ้งขยะ หรือของเสียลงสู่แหล่งน้ำ
- มีจิตสำนึกที่ดีในการรักษาคุณภาพของแหล่งน้ำ
- มีการจัดการน้ำเสียที่เหมาะสมในแต่ละครัวเรือนก่อนระบายออกสู่แหล่งน้ำ
- ดูแลรักษาระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ
- มีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

1. Reduce : ใช้น้อย ใช้จ่ายที่จำเป็น
2. Reuse : นำน้ำที่ผ่านการใช้ในงานต่าง ๆ มาใช้ซ้ำ เช่น รดน้ำต้นไม้
3. Recycle : นำน้ำที่ผ่านการใช้ในงานต่าง ๆ ไปบำบัดปรับปรุงคุณภาพน้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

“เราทุกคนสามารถช่วยกันลดปริมาณน้ำเสียที่ระบายสู่สิ่งแวดล้อมได้ เพียงใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า โดยให้ 3 สิ่ง”

“ชีวิตวิถีใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม”

QR Code เอกสารประชาสัมพันธ์
แนวทางการดูแลรักษาแม่น้ำ คู คลอง

